

Indeks demokratije¹

1. DEMOKRATIČNOST POLITIČKIH PROCESA

Kada je o političkoj strukturi društva riječ, mi smo na osnovu primjene analitičke aparature koja se ogleda u aspektima o kojima smo govorili identifikovali četiri ključne dimenzije koje sačinjavaju ovo područje a to su:

- Kontrola i zakonitost vlasti
- Transparentnost (javnost) vlasti
- Odgovornost i smjenjivost vlasti
- Profesionalizam u radu organa vlasti

Dakle, svaka od dimenzija je bila predmet posebnog mjerenja posredstvom mreže indikatora. U sljedećem dijelu daćemo prikaz svakog područja kao i indikatora koji su uzeti kao jedinice mjerenja za data područja.

1.1 Kontrola i zakonitost vlasti

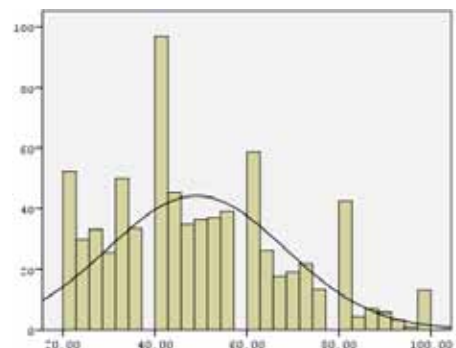
Demokratska i civilna kontrola izabranih predstavnika građana, koji pritom moraju da djeluju u okviru zakonskog okvira, predstavlja *conditio sine qua non* demokratskog društva. Samim tim, smatrali smo da je neophodno da utvrdimo kako crnogorski građani ocjenjuju mogućnost sprovođenja kontrole, i koliko je po građanima crnogorska vlast zakonita u svom radu. Podaci pokazuju (tabela 1) da kada je o ovom segmentu riječ, pojedinačno po ajtemima registrujemo uglavnom pozitivne trendove. Pozitivan trend konstatujemo kada je riječ o efikasnosti građanske kontrole državne vlasti (2,45 naspram 2,35) kao i efikasnosti kontrole lokalne vlasti (2,49 naspram 2,38). I kada je

riječ o kontroli javnosti nad tajnim službama i službama bezbjednosti, trend je pozitivan (2,73 naspram 2,62). Sa druge strane, kada je riječ o zakonitosti u radu organa vlasti, odsustvu korupcije i kriminala u državnoj i opštinskoj vlasti, izmjerene vrijednosti su na nivou 2008, dakle, ne može se reći da je bilo progressa. Konačno, kada je riječ o **prisustvu/odsustvu korupcije i kriminala u državnoj vlasti**, javnost smatra da je ovo najveći problem kada je riječ o ovoj dimenziji, te ovaj problem i dalje ostaje 'crna rupa' u pogledu kontrole i zakonitosti vlasti. Prema tome, ne možemo biti zadovoljni vrijednostima na ovoj dimenziji, ili, drugim riječima, **potrebno je napraviti dalji napredak kada je riječ o kontroli i zakonitosti vlasti, naročito u pogledu borbe protiv korupcije i kriminala.**

Tabela 1.1 – Kontrola i zakonitost vlasti - SKOR

Parametri	Statistik
Aritmetička sredina	49,0240
95% Interval OD	47,6415
povjerenja DO	50,4065
Medijana	46,6667
Varijansa	370,176
Standardna devijacija	19,23996
Minimum	20,00
Maximum	100,00
Opseg	80,00

Graf. 1. Kontrola i zakonitost vlasti



¹ INDEX DEMOKRATIJE predstavlja način mjerenja stepena razvoja demokratskog procesa u jednom društvu. Njime se, jezikom brojki, kroz analizu specifičnih indikatora, ukazuje u kojoj mjeri građani doživljavaju prisustvo demokratije u njihovom društvu. Kompletan izvještaj je dostupan na veb sajtu (www.cedem.me). Projekat je podržan od strane NED-a.

Tabela 1 – Kontrola i zakonitost vlasti - prikaz svih indikatora

Indikatori	2006	2007	2008	2009	SD
Efikasnost građanske kontrole državne vlasti	2.18	2.25	2.35	2.45	1.185
Efikasnost građanske kontrole lokalne (opštinske) vlasti	2.26	2.23	2.38	2.49	1.174
Kontrola javnosti i vlasti nad tajnim službama i službama bezbjednosti	2.32	2.43	2.62	2.73	1.267
Zakonitost u radu organa vlasti	2.46	2.59	2.68	2.66	1.267
Odsustvo korupcije i kriminala u državnoj vlasti	1.95	1.99	2.08	2.07	1.001
Odsustvo kriminala i korupcije u lokalnoj (opštinskoj vlasti)	2.04	2.12	2.21	2.24	1.076

1.2 Transparentnost (javnost) vlasti

Transparentnost u radu, je upravo ona odlika koja jasno distingvira autoritarno (kakvo je bilo socijalističko) od demokratskog društva. Ovo pitanje je iznimno važno, pogotovu, ukoliko uzmemo u obzir činjenicu da Crna Gora ima populaciju, od oko 650.000 stanovnika, i da alternativni kanali komunikacije u tom svijetlu dobijaju na značaju, što veoma često vodi dezavuisanju javnosti i plasiranju pogrešnih informacija svake vrste. Rezultati koje dobijamo u dužem periodu ukazuju da je u odnosu na socijalistički period napravljen pozitivan iskorak u ovom smislu, ali da je to još daleko od zadovoljavajućeg rezultata, dakle potrebno je još dosta raditi kako bi se dostigla transparentnost vlasti, u smislu kakva postoji u razvijenim zapadnim demokratijama.

Tabela 2.1 – Transparentnost (javnost) vlasti - SKOR

Parametri	Statistik
Aritmetička sredina	54,8923
95% Interval povjerenja	OD 53,5093 DO 56,2754
Medijana	55,0000
Varijansa	367,792
Standardna devijacija	19,17790
Minimum	20,00
Maximum	100,00
Opseg	80,00

Tu treba posebno istaći ulogu NVO-a i medija, čiji je uticaj u ovom smislu presudan. NVO sektor je prilično jak u Crnoj Gori i dao je veliki doprinos sveukupnoj demokratizaciji društva, prije svega pozivajući vlast da bude mnogo više javna u svom radu. Međutim, i mediji i NVO-o sektor moraju da ulože još puno više napora kako bi se značajno poboljšala situacija na ovom planu.

Kada je o mjerjenju ove dimenzije riječ (tabela 2), možemo vidjeti da je u odnosu na 2008. godinu, kod većine indikatora riječ o stagnaciji, naime, iako se uočavaju nešto veće prosječne vrijednosti na mjenjenim indikatorima, sasvim je jasno da se ne može govoriti o napretku, već o razlikama koje nisu statistički značajne. Komparativno, unutar same dimenzije, kao i u prethodnom istraživanju, **najviše problema imamo kada je riječ o dostupnosti infor-**

Graf. 2. Transparentnost (javnost) vlasti

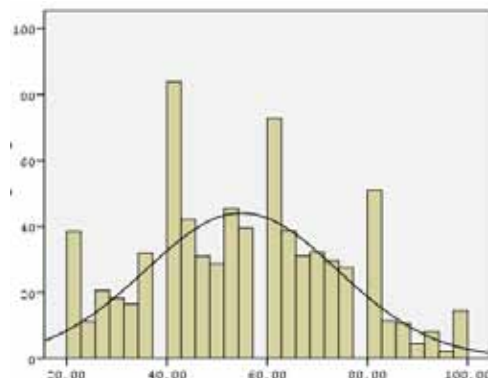


Tabela 2 – Transparentnost (javnost) vlasti - prikaz svih indikatora

Indikatori	2006	2007	2008	2009	SD
Javnost u radu državne vlasti	2.49	2,53	2,73	2,74	1,136
Javnost u radu lokalne vlasti	2.51	2,59	2,76	2,79	1,152
Objektivnost medija u praćenju rada Vlade i Parlamenta	2.81	2,85	2,97	3,05	1,146
Mogućnost uvida građana u proces i donošenje važnih političkih odluka	2.39	2,46	2,66	2,65	1,161
Dostupnost informacija nadležnih organa i službi novinarima	2.60	2,58	2,77	2,75	1,108
Dostupnost informacija nadležnih organa i službi građanima	2.37	2,32	2,50	2,52	1,119

macija nadležnih organa i službi građanima. U ovom pogledu, sa stanovišta trenda, napredak je postignut 2008. u odnosu na 2007, ali u posljednjih godinu dana nije bilo značajnog napretka u ovom pogledu. Sa druge strane, kada je o transparentnosti vlasti riječ, **situacija je najbolja u pogledu objektivnosti medija u praćenju rada Vlade i Parlamenta.**

1.3. Odgovornost i smjenjivost vlasti

Odgovorna vlast je ona koja državne interese i interese građana stavlja na prvo mjesto, a nikako interese pojedinaca na vlasti ili onih koji su joj bliski. Demokratsko društvo, mora da stvori efektivne i efikasne mehanizme koji će garantovati da će izabrana vlast biti i odgovorna građanima koji su u krajnjoj liniji i izvor njenog legitimiteta. Velika većina post socijalističkih društava je imala ili se još uvijek susrijeće sa problemima ovog tipa, zato je bilo itekako važno vidjeti kako crnogorski građani percipiraju ovo pitanje.

Smjenjivost vlasti je pitanje koje je jako važno u crnogorskom kontekstu. Činjenica, da od demokratskih promjena sa početka devedesetih do danas, na svim održanim izborima pobjeđivala jedna partija, dovoljan je razlog da vidimo šta o tome misle crnogorski građani. Pri tom, treba imati u vidu da smjenjivost vlasti jeste princip demokratskog društva, ali kao princip on ne znači da vlast mora biti de facto smijenjena na nekim izborima, već da demokratski mehanizmi moraju obezbijediti

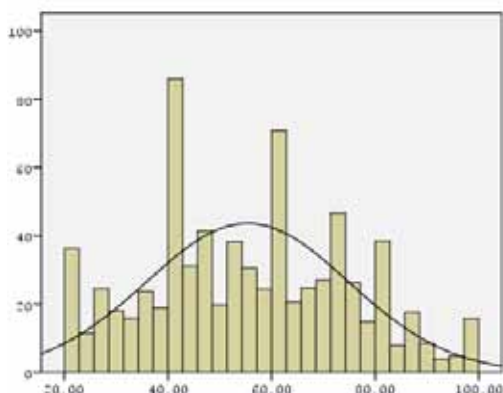
smjenjivost vlasti. Dakle, u ovom pogledu treba praviti razliku između mogućnosti (smjenjivost), koju treba da obezbijedi politički sistem i fakticiteta (smjena) kao posljedice koja nije nužna.

Kada je o rezultatima mjerenja ove dimenzije riječ (tabela 3), u poređenju sa prethodnim istraživanjem jasno je da imamo stagnaciju, naime, **ne možemo reći da je vlast odgovornija ili smenljivija u odnosu na prethodni period.** Objašnjenje za stagnaciju u ovom pogledu najvjerovatnije leži u činjenici da su u prethodnom periodu održani i predsjednički i parlamentarni izbori, na kojima nije došlo do smjene vlasti. Dakle, u obje izborne utrke pobjeđila je ista vladajuća struktura i nastavila svoj kontinuitet koji traje od prvih parlamentarnih izbora do danas. Ova činjenica, zaista, nameće pitanje, da li je nepobjedivost aktuelne vlasti

Tabela 3.1. – Odgovornost i smjenjivost vlasti – SKOR

Parametri	Statistika
Aritmetička Sredina	55,3615
95% Interval	OD 53,9607
povjerenja	DO 56,7623
Medijana	55,5556
Varijansa	380,679
Standardna devijacija	19,51098
Minimum	0,00
Maximum	100,00
Opseg	80,00

Graf. 3. Odgovornost i smjenjivost vlasti



rezultat 'deficita u demokratskom poretku', ili je pak proizvod nekih drugih društveno-ekonomskih, političkih ili kulturoloških faktora? Ako uporedimo indikatore, možemo primijetiti da kao i u prethodnom istraživanju, najviše problema imamo sa **odgovornošću i savješću poslanika u Skupštini (2,47)**, te sa **odgovornošću vlasti i zaštiti interesa građana**

Tabela 3 – Odgovornost i smjenjivost vlasti - prikaz svih indikatora

Indikatori	2006	2007	2008	2009	SD
Državna vlast u službi građana	2.35	2,39	2,58	2,57	1,216
Lokalna vlast u službi građana	2.46	2,48	2,66	2,66	1,188
Odgovornost i savjesnost državne uprave u pružanju usluga građanima	2.44	2,47	2,71	2,68	1,125
Odgovornost i savjesnost lokalne samouprave u pružanju usluga građanima	2.53	2,54	2,73	2,71	1,091
Odgovornost i savjesnost poslanika u Skupštini	2.26	2,32	2,49	2,47	1,134
Odgovornost i savjesnost ministarstava i ministara	2.43	2,44	2,67	2,73	1,108
Smjenjivost državne vlasti na izborima i u skladu sa demokratskim procedurama	2.71	2,77	2,87	2,89	1,290
Smjenjivost lokalne vlasti na izborima i u skladu sa demokratskim procedurama	2.89	2,88	3,08	3,06	1,226
Legitimnost vlasti	2.91	3,12	3,33	3,29	1,287
Odgovornost vlasti i zaštita interesa građana	2.30	2,32	2,60	2,55	1,234

(2,55). Sa druge strane, demokratskičnost u ovom pogledu najbolje stoji kada je riječ o **legitimnosti vlasti (3,29)**, dakle, javnost gotovo da nema sumnji da je postojeća vlast legitimna.

1.4 Profesionalizam u radu organa vlasti

Demokratija, danas u velikoj mjeri zapravo predstavlja vladavinu tehnokratije. Znanje i profesionalizam jesu osnov za efikasno funkcionisanje demokratskih institucija. Konsekventno, profesionalizam u radu i stručna osposobljenost, pojedinaca koji se nalaze na vladajućim pozicijama, neophodna je da bi društvo funkcionisalo na pravi način. To podrazumijeva, da je glavni princip prilikom popunjavanja određenih pozicija prije svega rezultat i stepen obrazovanja, a ne nepotizam ili drugi lični interes. Prema tome smatrali smo da bi bilo dobro vidjeti, šta crnogorski građani misle o ovom pitanju. Dodatno, sastavni dio ove dimenzije jeste i odnos većine prema manjini kada su u pitanju stručni i kompetentni argumenti.

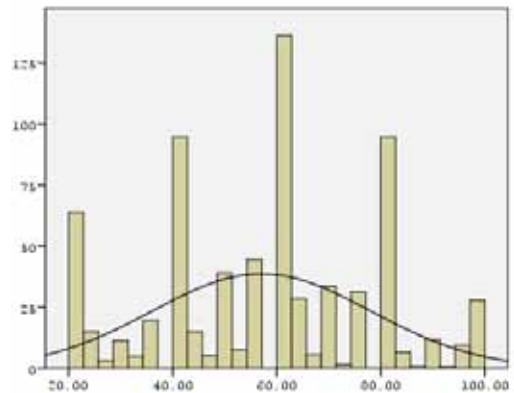
Tabela 4.1 Profesionalizam u radu organa vlasti- SKOR

Parametri	Statistika
Mean	57,0761
95% Inrerval OD	55,5327
povjerenja DO	58,6195
Medijana	60,0000
Varijansa	440,264
Standardna devijacija	20,98248
Minimum	20,00
Maximum	100,00
Opseg	80,00

Rezultati istraživanja ove dimenzije ukazuju da su indikatori unekoliko pozitivniji u poređenju sa prethodnim periodom (tabela 4). Najveći napredak je ostvaren u pogledu **profesionalnosti i stručne osposobljenosti činovnika u Skupštini i njenim tijelima** (2,94 naspram 2,86). Svi ostali indikatori pokazuju manje-više identične rezultate kao i u istraživanju prije godinu dana. Komparativno, kada je o ovoj dimenziji riječ, i dalje je najveći problem u pogledu **uvažavanja manjine od strane većine na svim novioima vlasti** (2,69), te prema tome u ovom pogledu je veoma važno uložiti napore za dalji napredak.

1.5. Sumarni pokazatelji područja demokracije političkih procesa

U tabeli 5 dat je uporedni prikaz svih dimenzija, kao i trend u odnosu na prethodna istraživanja. Podaci pokazuju da razlike na nivou dimenzija

Graf. 4. Profesionalizam u radu organa vlasti

koje možemo identifikovati u numeričkom smislu nisu statistički značajne (jednostran test). Drugim riječima, **svaka od dimenzija koja je bila predmet mjerenja u okviru demokracije političkih procesa stagnira u odnosu na prethodni period**. Dakle, kada govorimo o demokraciji političkih procesa, na osnovu dobijenih podataka, ne može se reći da je u posljednjih godinu dana crnogorsko društvo napredovalo.

Konačno, ukoliko analiziramo skorove po dimenzijama (graf. 5.1) u okviru demokracije političkih procesa, možemo vidjeti da je najveći problem kada je riječ o kontroli i zakonitosti vlasti. Dakle, i dalje ostaje konstatacija da se u ovom pogledu mora ostvariti ključni progres kako bi se podigao ukupni demokratski kapacitet crnogorskog društva u aspektu političkih procesa.

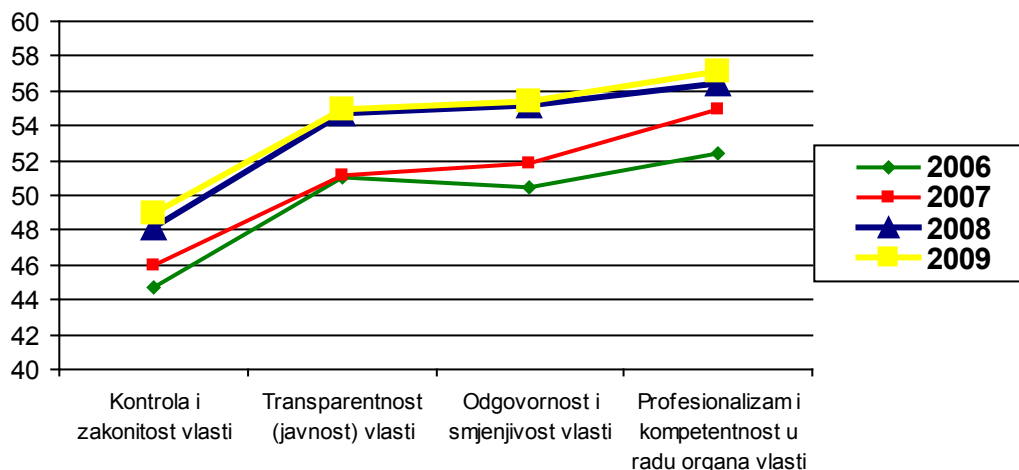
Tabela 4 Profesionalizam u radu organa vlasti- prikaz svih indikatora

Indikatori	2006	2007	2008	2009	SD
Profesionalnost i stručna osposobljenost činovnika u vladinim službama i ministarstvima	2.74	2,88	2,94	3,00	1,147
Profesionalnost i stručna osposobljenost činovnika u lokalnoj vlasti	2.65	2,73	2,88	2,85	1,155
Profesionalnost i stručna osposobljenost činovnika u Skupštini i njenim tijelima	2.69	2,80	2,86	2,94	1,150
Uvažavanje manjine od strane većine na svim nivoima vlasti	2.44	2,53	2,67	2,69	1,202

Tabela 5 Politika i vlast - sumarno po dimenzijama

Indikatori	2006	2007	2008	2009	Z stat
Kontrola i zakonitost vlasti	44,7	46,0	48,2	49,0	1,14; p>0,05
Transparentnost (javnost) vlasti	51,0	51,2	54,7	54,9	0,29; p>0,05
Odgovornost i smjenjivost vlasti	50,5	51,8	55,2	55,4	0,28; p>0,05
Profesionalizam i kompetentnost u radu organa vlasti	52,4	54,9	56,4	57,1	0,90; p>0,05

Graf. 5 Demokracičnost političkih procesa - TREND



• Posjetili su nas ... • Posjetili su nas ... • Posjetili su nas ... • Posjetili su nas ...

- **Gaspar Attila**, Political Capital, Policy Research & Consulting Institute
- **Peter Kreko**, Political Capital, Policy Research & Consulting Institute
- **David E. Willilams**, Williams and Associates, Opinion Research & Consulting Worldwide
- **Christopher Walsh**, Međunarodni republikanski institut - IRI
- **Borislav Spasojević**, Međunarodni republikanski institut - IRI
- **Zoltan Csaszar**, Ambasada republike Mađarske u Crnoj Gori, Zamjenik ambasadora

Aktivnosti CEDEM-a

Seminar:

”Pravo na pravično suđenje i uloga novinara/medija prema Evropskoj Konvenciji o ljudskim pravima i novom Zakoniku o krivičnom postupku Crne Gore”

Kolašin, 09-10. jul, 2009.

Seminar namijenjen sudijama i predstavnicima medija. Održan u organizaciji OEBS-a, AIRE Centra iz Londona, Centra za edukaciju nosilaca pravosudne funkcije i CEDEM-a. Predavači su bili: Branka Lakočević, pomoćnik ministra pravde; Toby Cadman, advokat, UK; Draško Đuranović, novinar; Petar Stojanović, sudija Vrhovnog suda i Jonathan S. Haub, pravni savjetnik u Ambasadi SAD u Crnoj Gori.



Seminar:

”Sudski postupci kroz standarde Evropske konvencije”

Budva, 24 – 26. septembar 2009.

Seminar namijenjen pripravnicima i stručnim saradnicima koji su zaposleni u sudovima, advokaturi i Ministarstvu pravde, organizovan od strane fondacije Konrad-Adenauer i CE-



DEM-a. Seminar su otvorili: mr Nenad Koprivica, izvršni direktor CEDEM-a i Sanija Šljivančanin, predstavnik Fondacije Konrad Adenauer. Predavači: Siniša Bjeković, Centar za ljudska prava Pravnog fakulteta u Podgorici; Branka Lakočević, pomoćnica ministra pravde; Jonathan S. Haub, pravni savjetnik u Ambasadi SAD-a u Podgorici i sudije Vrhovnog suda Crne Gore: Radule Kojović, Petar Stojanović, Julka Badnjar i Vesna Begović.

Seminar:

”Dokaz i krivično pravosuđe - Novi crnogorski
Zakonik o krivičnom postupku”

Budva, 30-31. oktobar 2009.

Seminar namijenjen savjetnicima, stručnim saradnicima, tužiocima i advokatima, održan u organizaciji CEDEM-a, Ambasade SAD-a, AIRE Centra iz Londona i Centra za edukaciju nosilaca pravosudne funkcije. Predavači: Nuala Mole, direktor AIRE Centra, London; prof. dr Drago Radulović, Pravni fakultet u Podgorici; Petar Stojanović, sudija Vrhovnog suda; Jonathan S. Haub, pravni savjetnik u Ambasadi SAD-a u Podgorici i Branka Lakočević, pomoćnica ministra pravde.

*Konferencija:*

”Crna Gora na putu ka bijeloj Šengen listi – monitoring Mape puta”

Budva, 13. novembar 2009.

U organizaciji CEDEM-a, uz podršku Fondacije Institut za otvoreno društvo, održana je konferencija na temu: “Crna Gora na putu ka bijeloj Šengen listi – monitoring Mape puta”. Konferenciju su otvorili: Prof. dr Srđan Darmanović, predsjednik CEDEM-a; Ivan Brajović, ministar unutrašnjih poslova i javne uprave u Vladi Crne Gore i Tamara Srzentić, predstavnik Fondacije Institut za otvoreno društvo. Panelisti na skupu su bili: Vesko Garčević, politički direktor u



Ministarstvu inostranih poslova Crne Gore; Clive Rumbold, zamjenik šefa Delegacije Evropske Komisije u Crnoj Gori; Alexandra Stiglmyer, predstavnik European Stability Initiative iz Brisela; Osman Subašić, pomoćnik Ministra unutrašnjih poslova i javne uprave Crne Gore; Vladimir Todorić, predstavnik Pravnog foruma iz Beograda i Andreja Stojkovski, Macedonian Centre for European Training.

Seminar:

”Novo antidiskriminaciono zakonodavstvo
i evropski zakonodavni standardi”

Budva, 20-21. novembar 2009.

Seminar je održan u organizaciji CEDEM-a, OEBS-a, AIRE Centra iz Londona i Centra za edukaciju nosilaca pravosudne funkcije. Uvodne riječi su imali: ambasadorica Paraschiva Badescu, šefica Misije OEBS-a u Crnoj Gori; prof. dr Srđan Darmanović, predsjednik CEDEM-a i Biljana Braithwaite, AIRE Centar, London. Predavači na skupu su bili: Sabahudin Delić, pomoćnik ministra za ljudska i manjinska prava; Nasrin Khan, ekspert ODIHR-a; Adam Weiss, advokat, AIRE Centar, London, Marijana Laković, zamjenica Ombudsmana i Goran Miletić, Civil Rights Defenders, Beograd.



Međunarodne aktivnosti predstavnika CEDEM-a

Mr Nenad Koprivica

29. jun – 3. jul, 2009. Berlin

Učešće na Transformation Thinkers konferenciji, u organizaciji: Bertelsmann Fondacije.

23 – 26. novembar 2009. Brisel

Studijska posjeta Evropskoj Komisiji u organizaciji PEOPLE 2 PEOPLE PROGRAM, na temu: „Povećanje uticaja civilnog sektora“.

19. decembar 2009. Beograd

Regionalna konferencija na temu „Zapadni Balkan ka bijeloj šengenskoj listi“ u organizaciji Grupe 484 iz Beograda.

Rajko Radević

15 - 16. jul 2009. Ženeva

U organizaciji ženevskog Centra za demokratsku kontrolu oružanih snaga

Međunarodne aktivnosti predstavnika CEDEM-a

(DCAF) održana je konferencija „*Reforma policije i saradnja u Zapadnom Balkanu na njihovom putu ka EU*“, u okviru „Young Faces Network“.

24. avgust - 5. oktobar 2009. Oslo

Šestonedjeljni studijski boravak u Norveškom Institutu za međunarodne poslove (NUPI).

26 - 27. oktobar 2009. Brisel, Mons

Posjeta štaba NATO u Briselu i SHAPE (Supreme Headquarters Allied Powers Europe odnosno Vrhovni štab sila saveznica u Evropi) u Monsu u Belgiji. Trinaestočlanu delegaciju Public opinion formers from Montenegro činili su predstavnici političkih partija, nevladinog sektora kao i predstavnici vladinih institucija.

23 - 26. novembar 2009. Mavrovo, Makedonija

U organizaciji NVO *Analytica* iz Makedonije održan je treći po redu istraživački seminar u sklopu trogodišnjeg projekta Povećanje kapaciteta organizacija civilnog društva za mjerenje i monitoring reforme sektora bezbjednosti na Zapadnom Balkanu, 2009-2011, koji se realizuje uz podršku Ministarstva spoljnih poslova Kraljevine Norveške. Na seminaru su predstavljeni rezultati višemjesečnog rada na metodologiji mjerenja reforme sektora bezbjednosti na Zapadnom Balkanu.

Vladan Simonović

7. oktobar 2009. Brisel

U sklopu projekta „*Monitoring procesa vizne liberalizacije za zemlje zapadnog Balkana*“, predstavnici 5 nevladinih organizacija iz Srbije, Bosne i Hercegovine, Makedonije, Albanije i Crne Gore, posjetili su 7. oktobra Evropski parlament i Evropsku komisiju u Briselu. Tom prilikom prezentirani su nacionalni izvještaji koje su sačinile ove organizacije. Takođe su razmijenjene najnovije informacije u vezi sa trenutnim stanjem u ovoj oblasti. Delegacija je posjetila i Fondaciju „King Boduen“ i razgovarala o budućoj saradnji. CEDEM je ovom prilikom predstavljao Vladan Simonović, član Upravnog odbora.

CEDEM - Odjeljenje za empirijska istraživanja

Ispitivanje političkog javnog mnjenja Crne Gore
Oktobar 2009

Istraživanje je obavljeno u periodu od 14. do 21.10.2009. Primijenjen je CEDEM-ov standardni dvostruko stratifikovani uzorak sa slučajnim izborom ispitanika u finalnim jedinicama. Realizovani uzorak je bio 1007. Standardna statistička greška kreće se u rasponu od +/- 3.09% sa intervalom povjerenja od 95%. Projekat Javno mnjenje Crne Gore podržan je od strane *Instituta za otvoreno društvo*, predstavništvo Crna Gora (OSIM).

Osnovne karakteristike uzorka

Pol %

Muškarci	49.7
Žene	50.3

Starosna struktura ispitanika %

18-34	34.5
35-45	37.5
55+	28.0

Vjeroispovjest ispitanika %

Pravoslavna SPC	52.2
Pravoslavna CPC	21.7
Islamska	18.6
Katolička	3.5
Neka druga	0.4
Ateista	3.5

Nacionalnost ispitanika %

Crnogorci	45.3
Srbi	34.3
Bošnjaci	2.6
Muslimani	10.5
Albanci	5.1
Hrvati	1.0
Ostali	1.1

Povjerenje u institucije (%)

	Nepovjerenje %	Povjerenje %
Skupstina	57,7	42,3
Predsjednik	46,7	53,3
Vlada	54,1	45,9
Policija	54,8	45,2
Sudstvo	58,9	41,1
Političke partije	69,1	30,9
SPC	31,0	69,0
CPC	60,8	39,2

Generalno rekli biste da je Crna Gora krenula ...

Pravim putem	40.5%
Pogrešnim putem	27.4%
Nemam mišljenje	32.1%

Ukoliko bi se izbori za Skupštinu održali naredne nedjelje vi biste glasali za (%)

DPS	48.7
SDP	4.2
SNP	18.7
NOVA	8.3
PZP	5.5
BS	2.1
DSCG	0.8
DUA	2.0
HGI	0.7
NS	1.1
DSS	0.9
LPCG	1.4
DC	0.3
Srpski radikali	1.6
Neka druga	3.7

Zadovoljstvo radom Vlade Crne Gore

Zadovoljni	46.3%
Nezadovoljni	53.7%

Bojkot Parlamenta

Podržava ideju bojkota	24.9%
Protivi se ideji bojkota	31.3%
Nema stav/Bez odgovora	43.8%

Odgovornost za stanje u KAP-u

Ruski vlasnik preduzeća	13.5%
Rukovodstvo Menadžment KAP-a	9.4%
Vlada Crne Gore	33.8%
Radnici zapošljeni u KAP u	1.6%
Svjetska kriza i pad cijene aluminijuma	6.5%
Problemi su dugogodisnji niko nije kriv pojedinačno	11.0%
Ne zna, ne može da procijeni	24.2%

Stepen percepcije korupcije (trend)

Institucija / oblast	Koeficijent povjerenja (K)			
	Jun '07.	Sept/okt '07.	Februar '08.	Oktobar '09.
Carina	7.21	7.30	7.45	6.84
Sudstvo	6.90	7.13	7.31	6.51
Zdravstvo	7.04	7.37	7.28	6.40
Tužilaštvo	6.70	7.00	7.24	6.30
Policija	6.85	7.17	7.20	6.49
Opštinske službe	6.71	7.00	7.08	6.81
Državne službe	6.64	7.08	7.04	6.76
Visoko školstvo (Univerzitet)	6.07	6.60	6.29	5.66
Sport	5.64	5.44	6.04	4.76
Mediji (TV, radio, novine)	5.88	6.01	5.99	5.25
Srednje školstvo	5.15	5.36	5.38	4.60
Osnovno školstvo	4.38	4.75	4.65	3.88

Povjerenje u televiziju (trend)

	Jun 07.	Sep 07.	Feb 08.	Jun 08.	Nov 08.	Mart 09.	Okt 09.
TV CG 1	26.0	25.4	24.1	21.0	20.6	26.7	21.3
TV CG 2	-	-	-	-	-	0.2	-
TV ELMAG	9.9	14.4	10.6	10.9	9.2	8.8	4.9
TV MONTENA	2.8	4.1	3.3	1.8	1.7	2.2	1.4
TV MBC	3.3	0.9	1.6	2.3	1.1	1.0	1.2
TV PINK	16.4	14.5	11.3	15.8	11.8	13.0	13.2
TV IN	27.6	28.5	34.3	26.7	28.4	27.3	27.1
ATLAS TV	7.6	6.5	6.1	6.1	7.0	5.0	6.0
TV VIJESTI	-	-	-	1.4	2.8	4.0	9.8
RTS	1.4	1.6	5.2	5.8	8.1	4.7	6.8
Ostale TV	5.2	4.1	3.5	8.2	9.3	7.2	8.3

Povjerenje u radio (trend)

	Jun 07.	Sep 07.	Feb 08.	Jun 08.	Nov 08.	Mart 09.	Okt 09.
Radio Crne Gore	23.7	21.4	26.2	13.4	17.8	22.6	17.3
Radio Elmag	20.4	23.9	20.6	25.3	24.4	20.6	22.4
Radio D	6.4	10.1	9.4	9.4	4.5	7.1	8.9
Antena M	2.9	3.3	3.7	4.9	4.7	2.0	2.1
Radio Montena	2.8	1.9	2.1	1.1	1.7	1.0	2.1
Radio Svetigora	1.4	-	1.2	1.2	0.7	0.6	0.4
Radio Slobodna Evropa	0.9	0.2	1.3	0.8	0.3	0.9	0.2
Atlas Radio	5.6	7.0	5.6	6.3	7.9	6.0	8.2
Lokalne radio stanice	28.6	26.3	15.8	21.0	26.2	23.6	27.2
Ostale radio stanice	7.3	6.0	14.2	16.5	11.7	15.6	11.2

Povjerenje u dnevne novine (trend)

	Jun 07.	Sep 07.	Feb 08.	Jun 08.	Nov 08.	Mart 09.	Okt 09.
POBJEDA	11.9	12.0	12.6	13.3	12.1	15.7	18.2
VIJESTI	42.1	50.8	48.5	44.9	47.8	44.3	45.6
DAN	35.4	32.4	32.2	34.1	32.2	31.5	31.6
REPUBLIKA	1.5	1.0	0.9	0.8	0.7	-	-
POLITIKA	1.5	-	0.8	1.1	0.6	1.5	0.1
VEČERNJE NOVOSTI	3.5	3.1	3.7	4.4	5.4	3.7	2.7
BLIC	0.7	0.3	0.6	1.3	1.2	0.6	0.4
OSTALE NOVINE	3.3	0.4	0.8	-	-	2.6	1.3

Članstvo u Evropskoj uniji (trend)

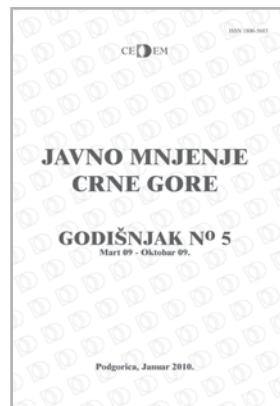
	Feb 08	Jun 08	Nov 08	Mar 09	Okt 09
Da	72.8	70.8	73.9	75.9	76.2
Ne	9.2	12.1	11.5	10.5	9.8
Ne zna	18.0	17.1	14.6	13.6	14.0

Članstvo u NATO (trend)

	Jun 08	Nov 08	Mar 09	Jun 09	Okt09
Da	26.3	26.9	31.2	30.0	31.2
Ne	46.7	46.9	45.1	43.3	44.0
Ne zna	27.0	26.1	23.7	26.7	24.8

Kompletni rezultati istraživanja mogu se pogledati na CEDEM-ovom sajtu:
www.cedem.me

U izdanju CEDEM-a: Javno mnjenje Crne Gore Godišnjak No 5





Posjetite nas na...

www.cedem.me
 www.cedem.me
 www.cedem.me
 www.cedem.me
 www.cedem.me

